

Paula Risikko kok ym.

Kirjallinen kysymys korkeakoulujen valintakokeiden järjestämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Koronavirustilanne vaikuttaa merkittäväällä tavalla kevään opiskelijavalintoihin. Yhteishaku korkeakouluihin päättyi huhtikuun alussa ja hakijoita oli yli 150 000 henkilöä. Ennen pääsiäistä 9.4.2020 ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen rehtorineuvostot linjasivat, että tänä keväänä ei järjestetä perinteisiä pääsykokeita, vaan valinnat toteutetaan etäkokein ja vaihtoehtoisin järjestelyin.

Opiskelijoiden paineet ovat jo nyt kovat. Kevään ylioppilaskirjoitukset toteutettiin koronaviruksen vuoksi poikkeuksellisen tiiviissä aikataulussa. Huoli kevään opiskelijavalinnoista on suuri. Korkeakouluihin pyrkineet joutuvat elämään jatkuvassa epävarmuudessa huhtikuun loppuun asti, jolloin on luvattu ilmoittaa hakukohteittain valintamenettelyiden muutoksista.

Korkeakouluihin pyrkivien oikeusturva ei saa vaarantua koronavirustilanteen vuoksi. Nyt näin uhkaa käydä. Hakukohteet ovat ilmoittaneet valinnan perusteina käytettävistä kriteereistä, ja jos niitä muutetaan, olisi muutokset tullut tehdä ennen yhteishaun päättymistä. Nyt vaarana on, että hallinnon oikeusperiaatteet, kuten luottamuksensuoja, eivät toteudu lain edellyttämällä tasolla.

Vaihtoehtoisina keinoina on esitetty mm. etäkokeita. Niihin liittyen on aikaisemmin annettu kaksi eduskunnan oikeusasiamiehen ratkaisua (EOAK 1211/2016 ja EOAK 1646/2018). Etäkokeisiin liittyy monia riskejä. Lisäksi niihin liittyy saavutettavuusongelma.

Korkeakoulut päättävät itse autonomian piiriin kuuluvista opiskelijavalinnoista. Vallitsevissa olosuhteissa on kuitenkin äärimmäisen tärkeää, että ammattikorkeakoulut ja yliopistot toimivat yhdenvertaisesti hakijoita kohtaan. Poikkeustilanteessa tarvitaan opetus- ja kulttuuriministeriön selkeää koordinoitua ja johtajuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön on myös selvitetävä korkeakouluille valintojen oikeudelliset reunaehdot, jotta hakijoiden oikeusturva voidaan varmistaa.

Kirjallinen kysymys KK 294/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä tavalla opetus- ja kulttuuriministeriö aikoo varmistaa, että opiskelijoiden oikeusturva pystytään varmistamaan kevään 2020 opiskelijavalinnoissa,

miten opetus- ja kulttuuriministeriö aikoo tukea korkeakouluja kevään valintakokeiden järjestämisessä ja

miten opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa opiskelijoiden yhdenvertaisen kohtelun tässä poikkeuksellisessa tilanteessa?

Helsingissä 17.4.2020

Paula Risikko kok
Arto Satonen kok
Heikki Vestman kok
Mia Laiho kok
Anne-Mari Virolainen kok
Marko Kilpi kok
Sari Sarkomaa kok
Sofia Vikman kok
Matias Marttinen kok
Pauli Kiuru kok
Timo Heinonen kok
Ben Zyskowicz kok